

Tekst: Psalm 72: 17

Thema: Leve de koning(in)!

Liturgie:

Verwelkoming

GotZ 15: 1,2

Begroeting

GotZ 15: 3

Gebed

GotZ 94 (wisselzang)

Bernetsjerke

Lezen: Psalm 72

Psalm 72: 1,4

Lezen: 1 Timoteüs 2: 1-6

Psalm 134: 1,2,3

Preek: Leve de koning(in)!

Psalm 72: 7

Dankgebed, stilte en het Onze Vader

Inzameling van de gaven

Gezang 293: 1,3,4

Zegen en Gezang 456: 3

Gezang 411: 1,6

Preek:

Afgelopen maandag heeft onze koningin bekend gemaakt dat zij dit jaar afstand doet van de troon.

Dat was heel aangrijpend.

Ik vond het indrukwekkend, zoals zij het verwoordde.

Dat deed me wat.

Het was een emotioneel moment.

Je beseft dan maar al te goed, welke plek zij inneemt in de hele samenleving.

Zij is niet alleen de koningin van Nederland, maar ook de koningin van het volk.

Wat kan zij met haar woorden mensen raken.

Zij kan troosten.

Zij kan inspireren en bemoedigen.

Corrigeren en wijzen op wat er moet gebeuren.

Vaak is zij de verbindende schakel tussen verschillende mensen en verschillende groeperingen.

Dat bleek wel uit de reacties vanuit de politiek en vanuit het hele land.

Dat was alleen maar positief.

Negatieve uitlatingen over het koningshuis werden even niet gehoord. Dat was niet op z'n plaats.

Nu waren het lovende woorden en het maakte gevoelens los van dankbaarheid.

Dankbaar voor het feit,, dat ons land zo'n koningin mag hebben.

Over een paar maanden nemen wij afscheid van onze geliefde koningin.
Dan wordt een tijdperk afgesloten en krijgt ons land een koning.
Nu is nog: Leve de koningin.
Maar straks is het: Leve de koning.

Leve de koningin.
Leve de koning.
Dat zijn wensen, die helemaal passen bij de psalm die we zojuist gelezen hebben.
Psalm 72.
Daar staat toch maar:

*Zijn naam zal eeuwig bestaan, zijn naam zal voortleven zolang de zon zal schijnen.
Men zal wensen gezegend te worden als hij, en alle volken prijzen hem gelukkig.*

We gaan eens even kijken naar deze koningspsalm.
Want daar wordt toch heel wat over de koning gezegd.
Over wat hij doet en wat voor effect dat heeft in de samenleving.

En de eerste vraag, die dan naar boven kan komen, is de vraag: Om wie gaat het hier eigenlijk. Wie is deze koning?

Gaat het hier om dé Koning met een hoofdletter? De messiaanse koning? De Here Jezus?
Of gaat het hier om een aardse koning?
Een koning als bijvoorbeeld Salomo. De koning van de vrede.
Zijn tijd was wat je noemt de gouden eeuw voor Israël.

Waar moet je aan denken?
Als je deze psalm leest, dan kun je aan beide mogelijkheden denken. Dus zowel aan de messiaanse koning als aan een aardse koning.
Als het goed is, is dat ook geen tegenstelling.

Want een koning of een koningin is er voor het volk.
Hij of zij dient het volk.
En daarmee is de aardse koning een afspiegeling van dé Koning - met een hoofdletter.
Zo is deze psalm ook bedoeld.

Het gaat hier allereerst om een aardse koning.
Om één van de koningen van Israël - en dat zou vanwege de inhoud van de psalm koning Salomo geweest kunnen zijn. Maar dat staat er niet bij. Het zou ook een andere koning geweest kunnen zijn.
Maar in die koning wordt -als het goed is- al iets zichtbaar de grote Koning die straks komt.

Zijn koningschap zij ons een teken, dat naar Gods toekomst wijst.
Zo staat he zo ttreffend in de berijming van deze psalm in het liedboek.

En nou zei ik het al een paar keer:
Als het goed is.
Want de geschiedenis laat ook zien, dat het anders kan.
Er zijn ook koningen en koninginnen die leven ten koste van het volk.

Die er alleen maar op uit zijn om zichzelf te verrijken.
Die in de greep van macht en rijkdom zijn gekomen.

Onder zo'n koning kan een volk gebukt gaan en lijden.
En zo'n koning is natuurlijk geen afspiegeling van God en zijn koningschap is dan bepaald geen teken, dat naar Gods toekomst wijst.

Maar dat gevaar ligt wel op de loer.
En wee de koning en wee de leider die zich laat leiden door macht en door hebzucht.

Daarom vind ik deze psalm ook zo bijzonder.
Want dit is een gebed voor de koning.
De dichter vraagt of God de koning nabij wil zijn en wil zegenen.
Wilt U hem helpen bij de bijzondere taak, die hij heeft.

Deze dichter doet, wat Paulus jaren later schrijft aan Timoteüs: Bid voor alle koningen en gezagsdragers. Dat hebben zij nodig. Niet alleen vanwege de grote verantwoordelijkheid maar ook vanwege de gevaren, die zo'n ambt met zich meebrengt.

Daarom bid deze dichter tot God:

*Geef, o God, uw wetten aan de koning, uw gerechtigheid aan de koningszoon.
Moge hij uw volk rechtvaardig besturen, uw arme volk naar recht en wet.*

Rechtvaardig besturen naar recht en wet.
Wat houdt dat in?
Wat wordt er van een koning verwacht?
Wanneer is hij een goede koning?

In deze psalm worden een paar concrete punten genoemd.
Een goede koning komt op voor het rechten van alle mensen.
Hij helpt de zwakkeren in de samenleving.
En de uitbuiters en de onderdrukkers pakt hij aan.

Een goede koning zal bevrijden wie arm is en om hulp roept,
wie zwak is en geen helper heeft.
Hij ontfermt zich over weerlozen en armen,
wie arm is, redt hij het leven.
Hij verlost hen van onderdrukking en geweld,
hun bloed is kostbaar in zijn ogen.

Dat is opmerkelijk zoals dat hier staat.
Het gaat niet alleen over de rijken en over belangrijke figuren in de samenleving.
Maar het gaat vooral om de bescherming van de zwakkeren en om de hulp aan de hulpelozen.
Dat maakt een koning tot een goede koning.
Daarmee dient hij het volk. Dat komt het volk ten goede.

Je kunt dat vergelijken met een houten ton van duigen.

Die duigen, die planken, staan vertikaal en als het goed is zo'n ton waterdicht.
Maar stel nou, dat die vertikale planken verschillende lengtes hebben.
De één is wel 80 cm.
Een andere duig is 60 cm.
En de kortste duig is slechts 20 cm.

En nou giet ik water in die ton.
Dan komt het water niet hoger dan die duig van 20 cm.
Dan kunnen die andere duigen nog zo lang zijn, maar die kortste duig is bepalend voor de hoeveelheid water in die ton.

Dus wat moet ik doen om meer water in die ton krijgen?
Dan moet ik werken aan die kortste duig. Die moet ik langer maken.

En dat is precies wat de koning en wat een goede leider doet.
Die werkt aan de kortste duig.
Die kijkt niet alleen naar de mooie grote duigen, maar vooral naar de kleinen en de zwakken.
Dat komt de inhoud van de ton ten goede.
Dat komt het hele volk ten goede.

Straks krijgt ons land weer een koning.
Prins Willem Alexander zal de taak van zijn moeder overnemen.
Over een paar maanden worden de beelden wereldwijd uitgezonden van zijn inhuldiging.
Dat zal een grote happening zijn.

Maar ik moet daarbij nu wel denken aan de woorden van oud-minister Hirsch Ballin.
Hij was één van de mensen die reageerde na de toespraak van de koningin en hij keek vooruit naar de inhuldiging van de nieuwe koning.
Maar -zei hij- kijk dan niet alleen naar het uiterlijk vertoon, maar luister ook goed naar wat de koning belooft.
Want hij gaat beloven, dat hij de vrijheid en de rechten van alle Nederlanders en alle ingezetenen zal beschermen. Daar horen de vreemdelingen ook bij. De koning is er ook voor hun vrijheid en voor hun rechten.
Dat is helemaal in de lijn van psalm 72.
En dat is toch bijzonder, dat zo'n oude psalm straks doorklinkt in de belofte van onze nieuwe koning.

Daarom is het gebed ook zo belangrijk.
Het gebed voor onze koningin en voor onze toekomstige koning.
Het gebed of God hun wil helpen om hun beloften waar te maken.
Het gebed of ook hun koningschap zo'n teken mag zijn, dat wijst op Gods toekomst.

En dat gaat door mensen heen.
Door mensen die het niet alleen goed doen, maar die ook fouten maken en steken laten vallen.
Daar is dichter zich ook van bewust.
Want als het om wonderen gaat, als het echt om vernieuwing gaat en om een onverstoorbare vrede, ja, dan moet je niet naar mensen kijken, maar naar God. Naar de God van Israël.
Hij doet wonderen, hij alleen.

En toch, door alles heen schakelt hij mensen in.
Hebben wij zo'n koningin. Een koningin bij de gratie Gods.
En krijgen wij straks een nieuwe koning.

En dan doen wij met de wens en met de bede tot God.
Leve de koningin en leve de koning!

Amen

Piet Hulshof, 3 februari 2013